

Пам'ять

У Кузнецовську напередодні 13-ї річниці виводу радянських військ із Афганістану під патронатом мера міста поліських атомників Світлани Арістової і народного депутата Олександра Абдулліна відбувся Всеукраїнський фестиваль афганської пісні «Пам'ять без кордонів».

пояснював мені бард-афганець із Києва Ростислав Окуньський, – ніколи не погодиться пити «щось схоже на воду»...

На цей раз бардів і співаків у ллямістій формі, під якою ще вгадувалась і військова виправка, і спортивна статюра, гостинно зустрічала поліська земля.

– Чому поліська? – мер Кузнецовська, чарівна Світлана Арістова, на мить замислюється. – Справа в тому, що в нашому місті

тернаціоналістів єднає міцна і давня дружба.

Своїми думками про нинішнє свято афганської пісні прошу поділитися О. Абдулліна.

– Ви знаєте, я б не хотів говорити про фестиваль афганської пісні, як про свято, – зауважує Олександр Рафкатович. – Бо свято пісні – це Сопот, Сан-Ремо, Вітебськ. Ми ж маємо справу із фестивалем як днем Пам'яті, коли прийнято згадувати жи-

ж до нинішнього фестивалю, то сприймаю його, як данину шани і поваги до цих мужніх і сильних духом людей, перед якими суспільство ще у великому боргу. Тринадцять років минуло з моменту виведення обмеженого контингенту радянських військ із Афганістану. Похід, що планувався, як екзотична прогулянка на фоні східної архітектури, серед азійської природи, обернувся трагедією для тисяч молодих людей,

КОЛИ правда, що війна вважається незавершеною доти, доки не поховано останнього солдата, то вірно й те, що вона не йде на «демібель», поки жива пам'ять про неї. У серцях і спогадах тих, хто воював. У піснях тих, хто пережив гіркоту втрат бойових побратимів. І якщо є вимір у ріки Часу, то, переконаний, це не роки чи десятиліття, як нам здається, а – Пам'ять. Нетлінна, незнищенна, як неопалима купина. Бо поки жива Пам'ять про подію, доти жива й сама подія. І афганська війна – не виключення. Саме тому із завидною постійністю збираються щороку воїни-інтернаціоналісти на свій пісенний фестиваль «Пам'ять без кордонів». Щоб всупереч реально існуючим кордонам, які розділяють сьогодні воїнів-афганців, вшанувати усіх 620 тисяч своїх побратимів, яким судилася нелегка доля з 28 грудня 1979 року по 15 лютого 1989-го побувати на тому березі Амудар'ї. Побувати не для того, щоб копати арики чи розводити сади, як показувала програма «Час», а щоб у щоденному герці зі смертю достойно вижити чи гідно вмерти. Про що і йдеться, до речі, у більшості їхніх пісень Яскравих, мов спалах. Лунких, як постріл. Можна, звісно, подумати: хіба мало на світі різних тем? Та в їхніх серцях і піснях навіки поселився Афганістан. Навіть назви ансамблів говорять про те: «Саланг», «Перевал», «Кандагар». І справа не лише в розхожій сентенції, що для тих, хто воював, війна ніколи не закінчується.

– Просто той, хто хоч раз зробив ковток чистої води, а саме таким «ковтком» і є фронтова чоловіча дружба –

давно діє ансамбль воїнів-афганців «Пам'ять». На минулому фестивалі, у Дніпропетровську, голова Спілки українських «афганців» Сергій Червонопиский пообіцяв, що наступний фестиваль пройде на батьківщині лауреатів. Саме наші хлопці перемогли минулоріч у Дніпропетровську. Тож і основна заслуга їхня в тому, що фестиваль нині загостив у місті над Стиром. Мерія, керівництво атомної станції, – продовжує Світлана Гнатівна, – як і личить справжнім господарям, постарались, щоб наші гості, що з'їхалися з усіх кутків України, відчували себе на Поліссі, як удома. Зауважу лише, що нинішній фестиваль не був би таким масовим і яскравим, коли б не патронатство Олександра Абдулліна, з яким, виявляється, наших ін-

вих і полеглих «афганців» – цього «обманутого покоління», яке на десятиліття було кинуто в пекло страшної війни. І хай сперечаються тепер історики, якою вона була – малою чи великою, справедливою чи ні, війна – це завжди війна. Щоб зрозуміти це, досить було хоч раз побувати там, за Гіндукушем. Я не воював в Афганістані, я пройшов шляхами Афгану, як журналіст. Багато газет Радянського Союзу обійшов мій знімок, на якому генерал Громов останнім залишає міст через ріку війни – Амудар'ю. З тих часів я не поривав і не пориваю зв'язків із людьми, з якими звела мене журналістська доля на землі древніх бурів. З честю і гордістю ношу медаль «За заслуги» І ступеня, вручену мені Спілкою ветеранів Афганістану. Що

визнано помилкою. Україна дорого заплатила за таку «помилку». 3282 загиблих, 80 зниклих безвісти, 3560 інвалідів, 505 молодих вдів і 686 сиріт – така «плата» за афганську авантюру. Історія розставила акценти в цій «історії». Та світ не став милосерднішим з того часу, як не став і мудрішим. І приказка, яка побутувала в ті десять страшних років серед «шураві» (так називали наших солдат моджахеда), «Або війни вийдуть із моди, або – люди», на жаль, актуальною залишається й понині. «Модною» залишається поки що в світі війна, а не люди. І фестиваль афганської пісні «Пам'ять без кордонів» – це певною мірою застереження і протест проти такої «моди».

Петро ВОРОБЕЙ.
м. Кузнецовськ.